

**Pielavedentien risteysalueen asemakaavan
muutosluonnokseen annetut lausunnot**
osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä
18.8.-29.8.2025

Yhteenveto 24.9.2025

Verkojulkinen

1 Pohjois-Savon ELY keskus 26.8.2025.

Kaavamuutoksella on tarkoitus mahdollistaa tieliikennesuunnitelma, jonka tavoitteena on loiventaa Pielavedentien jyrkkä tasaus ja mm. parantaa raskaan liikenteen liikenneturvallisuutta. Muutosalueen pinta-ala on noin kaksi hehtaaria.

Lausunto Tiesuunnitelma on vasta valmisteluvaiheessa, joten kaavatyössä on tarpeellista huomioida valmistelun eteneminen, jotta asemakaava mahdollistaa lopullisen tiehankkeen toteutumisen. ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen yhdyshenkilö tiesuunnitelman laadinnassa on projektipäällikkö Ilari Hakanen.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueella ei ole kaavamuutokseen tässä vaiheessa huomioita.

2 Ylä-Savon Vesi Oy 29.8.2025

Tiivistelmä

Iisalmen kaupunki on käynnistänyt kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatimisella ja pyytänyt kannanottoa OAS:aan. Suunnitelma koskee Pielavedentien ja Sahatien liittymäalueen asemakaavamuutosta. Suunnittelualue sijoittuu Peltosalmi-Ohenmäki 1E-luokan pohjavesialueelle ja Ylä-Savon Vesi Oy:n vedenottamoiden suoja-aluepäätöksen yhteiselle kaukosuoja-alueelle.

Ylä-Savon Vesi Oy pyytää kannanottonaan ottamaan huomioon seuraavat seikat jatkosuunnittelussa. Suunnitelmassa esitettyjä lähtötietoja olisi hyvä tarkentaa pohjaveden pinnankorkeuksien osalta. Pohjaveden pinnankorkeus vaikuttaa oleellisesti pohjaveden suojakerrospaksuuden määrittämiseen. Suunnittelualue sijoittuu osittain teollisuusalueelle, jossa on mahdollisesti pilaantuneita maa-alueita, joiden osalta maaperä on tutkittava ja tarpeen mukaan kunnostettava rakentamisen tai maamassojen siirron yhteydessä. Kaavamuutoksessa tulee huomioida tiealueelle tarvittavat pohjavesisuojaukset. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon myös pinnoitettujen alueiden hulevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pohjavesialue ja vedenottamot

Asemakaavamuutosalue sijaitsee 1E-luokan pohjavesialueella (Peltosalmi-Ohenmäki,0814002) ja pohjaveden muodostumisalueella. Pohjavesialueen pinta-ala on 8,37 km², josta muodostumisaluetta 6,2 km². Pohjavesialueella sijaitsee kolme Ylä-Savon Vesi Oy:n vedenottamoa, Kyllikinrannan, Peltosalmen ja Ohenmäen vedenottamot. Vedenottamoista Peltosalmen pohjavedenottamo sijaitsee lähimpänä kaavoitettavaa aluetta ja Kyllikinrannan vedenottamo hieman kauempana pohjoisen suunnassa kaavoitettavasta alueesta.

Kaavamuutosalue sijaitsee Kyllikinrannan ja Peltosalmen vedenottamoiden Itä-Suomen vesioikeuden 5.10.1984 tekemän päätöksen (N:o 14/Ym I/84) mukaisella yhteisellä kaukosuojaalueella. Itä-Suomen vesioikeuden suoja-aluepäätöksessä on lähi- ja kaukosuoja-alueelle asetettu määräyksiä, joilla ohjataan alueelle sijoittuvaa toimintaa. Suoja-aluepäätöksessä on mm. määritetty lähi- ja kaukosuojavyöhykkeille kaivussyvyudet, joita lähemmäs pohjaveden ylintä pintaa ei saa kaivaa. Suoja-aluepäätöksen mukaan kaupungin on tarvittaessa osoitettava maastossa se korkeus, jonka alapuolelta maa-aineksen ottaminen tai maaleikkauksen tekeminen lähisuojavyöhykkeellä ja yhteisellä kaukosuojavyöhykkeellä on kielletty ilman vesioikeuden lupaa. Jos on mahdollista, että tuleva toiminta aiheuttaa pohjavesialueen tilan huononemista tai aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä, tulee vesilain 3 luvun.2 §:n 1 momentin kohtien 2 ja 5 mukaan toiminnalle olla vesilupa.

Pohjavesiolosuhteet

Pohjaveden pinnankorkeuksia on mitattu Peltosalmen-Kyllikinrannan alueella kattavasti pohjavesitutkimusten yhteydessä ja yksittäisistä havaintoputkista kuukausittain. Peltosalmen vedenottamon läheisyydessä sijaitsee havaintoputki, josta on saatavilla pohjavedenkorkeustietoja vuodesta 2005 lähtien. Iisalmen Sahojen alueella sijaitsee kaksi uutta havaintoputkea, joista pinnankorkeuksia on mitattu 2024 vuodesta lähtien.

Suoja-aluepäätöksessä pohjavedenpinnan ylimmäksi korkeudeksi on Peltosalmen vedenottamon lähisuoja-alueelle määritetty N43 +88,50, mikä nykyisessä korkojärjestelmässä N2000 on + 88.91. Lähimmillä havaintopisteellä HP 104 ylin pohjaveden pinnantas on mittaushistorian aikana ollut +90.12 (N2000) ja keskimäärin + 88.58 (N2000).

Kyllikinrannan vedenottamolle vesioikeus on myöntänyt vedenottoluvan keskimäärin 2 000 m³/d ja enintään 2 800 m³/d pohjaveden ottamiseen. Peltosalmen pohjavedenottamolta saadaan vesioikeuden luvan mukaan ottaa vettä vuosikeskiarvona enintään 3 500 m³/d ja hetkellisesti enintään 5 000 m³/d. Käytännössä vedenottamoiden kapasiteetti vastaa suuruudeltaan pohjavesialueelle muodostuvaa vesimäärää. Vertailutietona kerrottakoon, että Iisalmen vedenjakelualueen käyttämä vesimäärä on noin 5 300 m³/d.

Tällä hetkellä voimassa olevan Peltosalmi-Ohenmäki-pohjavesialueen suojelusuunnitelman mukaan pohjaveden virtaus on pohjoiseen kohti Kyllikinrannan vedenottamoa. Iisalmen Sahan alueella sijaitsevan entisen Lujabetonin betonituoteaseman alueelta pohjaveden todetaan virtaavan etelään Peltosalmen vedenottamolle päin. Tämän perusteella pohjaveden virtaussuunta on kaavamuutosalueelta pääsääntöisesti Peltosalmen vedenottamon suuntaan. Havaintoputken 104 pohjaveden pinnankorkeus kuvaa hyvin kaavamuutosalueen pohjaveden pinnankorkeuksia. Koska kaavamuutosalue sijaitsee hyvin lähellä Peltosalmen vedenottamoa ja pohjaveden virtaussuunta on vedenottamon suuntaan, on se tosiasiallisesti vedenottamon lähisuojavyöhykkeellä. Ei voida kuitenkaan poissulkea, etteikö pohjavettä voisi joissakin tilanteissa virrata myös Kyllikinrannan vedenottamon suuntaan. Kaavoitettavan alueen ollessa todennäköisesti kahden eri vedenottamon valuma-alueella, tulee pohjaveteen liittyvät erityiset riskit ottaa huomioon kaavamääräyksiä laadittaessa.

Muut suunnittelussa huomioitavat asiat

Voimassa olevassa asemakaavassa AK335 on merkittynä pilaantuneen maan alue, jossa nykyisen kaavamääräyksen mukaan maaperä on tutkittava ja tarpeen mukaan kunnostettava rakentamisen tai maamassojen siirron yhteydessä. Pilaantuneen maan alue sijaitsee osittain suunniteltavalla kaavamuutosalueella, joten edellä mainittu kirjaus on huomioitava myös tulevassa asemakaavamuutoksessa.

Kaavamuutosalue sijaitsee 1E-luokan pohjavesialueella ja vedenottamoiden välittömässä läheisyydessä. Alueella tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta kaikenlaisten rakennus- ja kaivutöiden ym. toimenpiteiden yhteydessä. Ympäristönsuojelulain 20 §:n varovaisuusperiaate huomioon ottaen alueen täytoissä ei saa käyttää tai alueella säilyttää laboratorion määritysrajan ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia. Myös alueelle tuotavien

maa-ainesten luontaisiin ominaisuuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota niistä aiheutuvien huuhtoumien (mm. raskasmetallit, sameus, orgaaninen aines) takia.

Tulevassa kaavamuutoksessa on hyvä huomioida myös liikennöitävien alueiden suojaukset ja hulevedet. Tiealueille tulee rakentaa pohjavesisuojaukset.

Pinnoitetuilta alueilta tulee hulevedet johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.